

JOHN ABERCROMBIE

WITHIN A SONG

En kedelig udgivelse. Man kan undre sig over, hvad der gennem de senere år er sket med John Abercrombie, der dog engang var en udmærket musiker. Men som hans spil fremstår i dag, henholdende og ustruktureret i sine pauseløse tirader, skal man virkelig tvinge sig til at aflokke det interesse, uden at det hjælper synderligt. Der er mere skud i Joe Lovano, som viser sig fra både sin bedste og værste side. Det sidste, når hans væverier, der undertiden bliver til mumlerier, og den halvkvalte tone, han dyrker, tager overhånd. Det første, når han går direkte til biddet uden for mange omsvøb, som han gør det i en fornem udgave af Jimmy McHughs *Where Are You*, ubestridt cd'ens mest vellykkede indslag. Abercrombie viser mere kant i sin egen *Nick Of Time*, men hvorfor dukker selve temaet først op mod slutningen i stedet for i begyndelsen, så man også som lytter ville have noget at forholde sig til?

Repertoiret er nu ellers ikke så tosset med numre som Abercrombies *Within A Song*, en parafrase over *Without A Song*, Miles Davis' *Flamenco Sketches*, Ornette Colemans *Blues Connection*, Bill Evans' *Interplay* og Sergio Mihanovichs *Sometimes Ago*.

Boris Rabinowitsch

ECM. JA (g), Joe Lovano (ts), Drew Gress (b), Joey Baron (d). New York 2011.

[[[saxrose]]]

ERIC ALEXANDER & VINCENT HERRING

FRIENDLY FIRE – LIVE AT SMOKE

Opskriften er næsten lige så enkel, som den er indlysende: Man har et spillested – Smoke i New York; hyrer to saxofonister blandt sværvægterne; bakker dem op med en rutineret rytmegruppe; lader dem spille en række af jazzens gode numre; optager over to aftener; og ni måneder senere barsles der med en cd, der stort ikke kan sættes en finger på. Det er knaldgod musik, der leveres med en overdådig autoritet. De to saxofonister Eric Alexander (tenor) og Vincent Herring (alt) sprutter af spilleglæde og nyder tilsyneladende de to afteners *tour de force* i en stil og et repertoire, der er nøje forbundet med 1950ernes hardbop. Det er *sax battle* på højt niveau, pisket frem af den energiske rytmegruppe ledet af pianisten Mike LeDonne, som dog får sat tempoet ned i *You've Changed* og *Mona Lisa*. Ikke en eneste musikalsk grænse bliver overskredet; det er som at mæske sig med stegt flæsk og persillesovs – og æblekage.

Ole Nimand

HighNote. EA (ts), VH (as), Mike LeDonne (p), John Webber (b), Carl Allen (d). New York 2011.

FRANCO AMBROSETTI

CYCLADIC MOODS

Ambrosetti-familien har gennem tre generationer og et halvt århundrede været med til at sætte deres præg på schweizisk jazz, og det er forbløffende, så lidt deres musikalske

udtryk har ændret sig undervejs. Altid med den moderne energiske og elegante *mainstream* i højsædet. I begyndelsen var det 1950ernes hardbop.

Her er det en slags moderne hardbop præget af Miles Davis fra 1960erne og lidt senere Freddie Hubbards grupper. Af betydning for det gode resultat er en uges koncerter, inden man gik i studiet. Alle spiller godt og ligeværdigt, og som altid er det en fornøjelse at lægge øren til Geri Allens smukt klingende anslag. Mest ambitiøst (læs i dette tilfælde mindst interessant) er en 22 minutter lang *free form* komposition af Miroslav Vitous, der her lyder utrolig konventionel både i tonesprog og udtryk.

Ole Matthiessen

Enja. FA (tp / flh), Gianluca Ambrosetti (ss / carbophone), Abraham Burton (ts), Geri Allen (p), Heiri Kaenzig (b), Nasheet Waits (d). Østrig 2011.

ARILD ANDERSEN

CELEBRATION

Norske Arild Andersen spiller smukt bas, men det er en svær opgave, han har påtaget sig ved at optræde som dominerende solist med The Scottish National Jazz Orchestra ved en koncert i Skotland, dirigeret af tenorsaxofonisten Tommy Smith, der også høres som solist ved siden af Andersen. Dels har bassen sine begrænsninger som instrument, når man pizzikerer den, som Andersen gør det. Selve instrumentets klang kan ikke nuanceres meget, og det kan dynamikken (muligheden for at beherske et register, der spænder fra pianissimo til fortissimo) og evnen til at holde lange toner (selv om Andersen benytter sig af lang efterklang) heller ikke.

Der lægges ud med Dave Hollands *May Dance*, et stykke i klassisk bigband-stil, arrangeret af Christian Jacob, i kraftfuld fremførelse med en stærk trommeslager, Alyn Cosker, som effektiv igangsætter. Derefter ændrer musikken imidlertid karakter. Både Jan Garbareks *Molde Canticle*, arrangeret af Tommy Smith, og Tryggve Seims *Ulrikas Dans*, arrangeret af Seim og Øyvind Brække, er helt enkle, folkloristisk-influerede motiver, der ikke byder på megen harmonisk variation, og det samme gør sig gældende for Chick Coreas *Crystal Silence*, arrangeret af Makato Ozone. Flotte arrangementer, især Ozones, og i de passager, hvor Andersen holder sig tæt på temaerne med støtte fra store ensemble, kan samarbejdet opleves som vellykket. Men i de mange, lange solosekvenser får Andersen ikke meget ud af det. Det bliver ikke til andet end mere eller mindre dekorative tonerækker. Det for mig overraskende er, at hverken han eller Smith får mere ud af det, hvor muligheden skulle være til stede. Som i Andersens egen *Independency*, arrangeret af Mike Gibbs, eller Keith Jarretts *My Song*, arrangeret af Geoffrey Keezer. I den 17 minutter lange *Independency* er det den smukt orkestrerede arytmske første del, der gør indtryk. Derefter går det over til en rytmisk anden del, der udvikler sig til et syndigt rod, hvor både Andersen og Smith høres som solister uden at have videre held med sig, før det slutter med en lang, lang coda, der igen er overladt Andersen alene. Og på lignende vis begynder også *My Song* løfterigt for at ende på en måde, der får én til at føle, at man har fået mere end rigeligt af det ellers så kønne tema.

Boris Rabinowitsch

ECM. AA (b), Scottish National Jazz Orchestra, Tommy Smith (dir/ts). Skotland 2010.

BALLISTER

MECHANISMS

Her flintrer det af sted med fri impro i tre lange numre på til sammen lidt over en time.

Musikken er – helt i overensstemmelse med stilartern – indspillet i Chicago, et af freejazzens hovedcentre gennem flere år. Det hele er for så vidt, som det skal være – med energisk nærvær og pulserende og kolorerende velgerninger fra ”veteranerne” Paal Nilssen-Love og Fred Lonberg-Holm. Og den unge amerikanske saxofonist Dave Rempis har rigtignok meget at byde på. Han kan sin Ayler, sin Hemphill og sin Brötzmann etc., men disponerer ikke altid lige indlevet i musikken, og nogle monotont masende passager opretholder kun livet takket være nuancerne hos Nilssen og Lonberg.

Selvsagt er der rolige, reflekterende perioder med mere instrumentel klang og fortælling – og i midterstykket *Claplock* er Rempis fremme med mere udtryksfulde ansatser til melodik og struktur på altsaxen. Generelt styrer han raskt op i saxofonernes falsetregistre, hvor det kan være vanskeligt at skelne mellem alten og tenoren. I sidste stykke, *Roller Nuts*, er det tydeligvis barytonen han benytter som trykkoger.

Men i al fald får man gedigen Chicago-free-jazz for alle pengene – med jagtture og oaser – og altså direkte fra arnestedet.

Bjarne Søltøft

Clean Feed. Dave Rempis (as / ts / bs), Fred Lonberg-Holm (cel, electr.), Paal Nilssen-Love (d, perc). Chicago, live, 2010.

RAN BLAKE & CHRISTINE CORREA

DOWN HERE BELOW

Pianisten Ran Blake og den indisk-amerikanske sangerinde Christine Correa – som har været venner gennem mere end 30 år – har med denne hyldest til Abbey Lincoln samarbejdet om deres tredje album. En udgivelse, der kommer godt et år efter Lincolns død, og hvis repertoire er nært knyttet til hende. For både Ran Blake, som første gang hørte Lincoln i begyndelsen af 1960'erne, og Christine Correa er Abbey Lincoln, kan man forstå, en musikalsk ledestjerne.

Der er tale om en kompromisløs cd, der ikke er let tilgængelig, og som givetvis vil skille vandene. Abbey Lincoln leflede ikke for nogen. Der er heller ikke tale om sædvanlige *girl meets boy*-sange, men et sangligt univers om frihed, undertrykkelse, diskrimination – og kærlighed. Nogle af dem skrevet af Lincoln selv, titelnummeret samt *Bird Alone* og *Retribution*. Lincolns samarbejde med Max Roach (som hun også i en periode var gift med) har sat sig spor i sangudvalget i form af hele to udgaver af Roachs *Freedom Day*. Det er ekspressive udladninger, Correa kommer med, undertiden uden Blakes forsonende akkompagnement. Som når hun ordløst intonerende indleder åbnings- og titelnummeret (som i en anden version også afslutter cd'en). Men når det så går allermest dissonans-vildt for sig, gør musikken pludselig ophold med klanglig poesi og stille skønhed.

Blake mestrer underspillet og pausens kunst, mens Correa har sat sig selv på en stor opgave, som hun får i hus med sans for det dramatiske med dén virkning, at hun både er i stand til at leve sig ind i og sætte sig uden for den enkelte sangs indhold. Men om hun helt kan finde ind til den inderlighed, som Abbey Lincoln også var i besiddelse af, er et andet spørgsmål. Det er svært at lade være med at drage sammenligninger på en sådan *tribute*-udgivelse – og det er vanskeligt at komme udenom Lincolns mesterskab.

Jakob Hassing

Redpianorecords. RB (p), CC (voc). USA 2011.

JOE CHAMBERS

MOVING PICTURE ORCHESTRA

Endnu en *live*-optagelse fra Dizzy's Coca Cola Club i New Yorks Lincoln Center. Nu er man snart så fortrolig med akustikken, at den kan genkendes i en *blindfold test*. Denne gang er det trommeslageren Joe Chambers i spidsen for et bigband i egne kompositioner, bl.a. en suite. Orkestret er samlet til lejligheden, og det kan godt høres. Der spilles kompetent, muskuløst og lidt anonymt i blæserne, mens rytmegruppen, drevet frem af kapelmesteren, til gengæld er helt på toppen. Som gammel bigband-producer gennem 37 år i selskab med en række af genrens største kapelmestre og arrangører, er jeg måske lidt miljøskadet og ikke så nem at vælte omkuld. Men må sige, at Chambers skriver godt, om end ikke vildt originalt eller nytænkende for den store besætning. For mig var den positive overraskelse her et par numre med den for mig ukendte sangerinde Nicole Guiland. Men der ligger afgjort et projekt og lurer, f.eks. at få ham over som gæst med DR Big Band, så vi, efter en lang periode med solister, især hentet fra kredsen omkring nu afdøde Chris Minh Doky, kan høre denne musik *live*.

Ole Matthiessen

Savant. Bigband med bl.a. Craig Handy (ts), Conrad Herwig (tb), Dwayne Burno (b), Steve Berrios (perc), JC (d / vib), Nicole Guiland (voc). NYC 2011.

RICK DRUMM AND FATTY NECROSES

RETURN FROM THE UNKNOWN

De fleste guitarister har nok på et eller andet tidspunkt haft et produkt mellem hænderne fra den virksomhed som Rick Drumm er præsident for. Han er chef for strengefabrikanten D'Addario men spiller selvfølgelig på trommer. Han har i øvrigt også tidligere været præsident for trommestik-giganten Vic Firth. I 2009 fik han diagnosticeret cancer og besluttede sig for, at gennemføre livsdrømmen om, at samle et band og indspille dette album. Numrene er skrevet af guitaristerne Fred Hamilton og Corey Christiansen.

Når man nu hedder Drumm med dobbelt-m til efternavn kommer det næppe bag på nogen, at der spilles trommer, der også kan høres på bagerste række. Rick Drumm er ikke bange for at give trommeskindet nogle velplacerede smæk og mikserpulten er indstillet, så der også kommer tilpas meget rum på trommerne, så man automatisk begynder at tænke på 1980erne. Guitarerne er trukket helt frem og der er to af dem! Her er John Scofield ikke langt væk. Stilen er semi-akustisk fusion med rødder i slut-80erne og spor tilbage til

70ernes Return to Forever og Crusaders. Det er et yderst sympatisk og velspillet album fra en fyr, med et budskab om at man skal følge livsdrømme.

Niels Overgård

Rick Drumm. RD (d), Fred Hamilton (g), Corey Christiansen (g), John Benitez (b), Axel Tosca Laugart (p), Frank Catalano (s), Mike Brumbaugh (tb), Peter Grimaldi (tp). New York 2010.

SCOTT DuBOIS

LANDSCAPE SCRIPTURE

Den amerikanske guitarist Scott DuBois maler lydlandskaber. Det gælder ikke mindst de fire kompositioner, som han har fået inspirationer fra med Claude Monets billeder af en høstak i de fire årstider. Billeder der også præger pladens omslag. Monet var impressionist og hvis billeder talte til det usagte men umiddelbart følte. Dubois nævner selv Coltrane og Dolphy som inspirationskilder på linje med Stravinskij, Ligeti og Lutoslawski. Jeg vil for min del tilføje Charles Ives, for som denne, formår Dubois at skabe indre landskaber i sine narrative kompositioner og at bygge stemninger op. Musikken skifter mellem det direkte og det abstrakte i en liflig toneleg. Det er smukt og vegeerende, samtidig med at det er ved at implodere af temperament. Selv samme kontrast finder man i DuBois' guitarispil. Han kan i *up tempo*-sekvenser lyde som en Sonny Sharrock, om end kontrolleret, ellers er det hans æteriske spil, der er fremherskende. Den luftige guitar går organisk i spænd med Ullmanns inciterende uregerlig basklarinet, Morgans stovte ostinate bas og Osgoods insisterende flagrende trommer. Det er DuBois femte udgivelse, tre af dem med denne fantastiske kvartet. Det er spændingsfyldt musik, som man ikke bliver færdig med lige med det samme.

Allan Sommer

Sunnyside. SD (g), Gebhard Ullmann (ts / b-cl), Thomas Morgan (b), Kresten Osgood (dm). Kbh. 2011.

BILL EVANS TRIO

LIVE AT THE TOP OF THE GATE

Efter Bill Evans i løbet af 1966 havde sagt farvel, først til Larry Bunker, siden Chuck Israels, og goddag til Eddie Gomez, spillede han i de følgende næsten to år med skiftende trommeslagere – nogle forglemmelige: Arnie Wise og John Dentz, andre mindre forglemmelige: Jack DeJohnette, Philly Joe Jones, Alex Riel. Det var først, da han i efteråret 68 til en optagelse med fløjtenisten Jeremy Steig fik kontakt med canadieren Marty Morell, at han til denne post fandt en kandidat, som både ville og kunne blive som fast mand.

I slutningen af oktober, kort efter Steig-optagelsen, rykkede Evans, Gomez og Morell ind på Top of The Gate i New York for et længere engagement, og optagelsen her markerer derfor intet mindre end "fødselen af Den Tredje Trio" – efter LaFaro / Motian og Israels / Bunker, men før Johnson / LaBarbera, for nu at få sat kronologien helt på plads. Optagelsen, gjort af George Klabin for Columbia-universitetets FM-station, WKCR, er

desuden opsigtsvækkende ved – i modsætning til alle de snesevis af andre, der dukker op i forskellige forklædninger uden at være autoriseret af Evans' selskaber eller arvinger – på én gang at være rettmæssigt clearret og lyd­mæssigt ulastelig (bortset fra at Evans' *speak*-mikrofon er holdt ude af *live*-mikset).

Modsat af hvad man skulle tro, er der ikke noget prøvende eller forsigtigt ved trioens spil denne oktoberaften. Morell synes ubesværet at være gledet helt ind i Evans' arrangementer, der gennem årtierne kun ændrede sig i meget små ryk. Han ved, hvornår hans spil skal være motorisk og hvornår ikke, men vi andre ved også efter få takter, at heller ikke med Morell – om nogensinde – fik Evans igen en trommeslager, der som Motian samtidig kunne tilføje det samlede lydbillede noget udefinerligt æterisk og efterlade uventede frirum for Evans at spille i.

Når vi i dag holder skåltaler for Evans, fremhæver vi ofte den totale ligeværdighed, kunstnerisk som mere fysisk, hvormed de tre medlemmer bidrog til det umiskendelige og dyrebare fænomen, The Bill Evans Trio. Ved at lytte til disse optagelser mindes vi om, at siden Den Første Trio foregik langt det meste af den umiddelbare inspiration og musikalske idéudvikling mellem Evans og hans bassist.

Det var overladt til Bunker, Morell, Zigmund og LaBarbera at hænge på, spille arrangementet præcist og så – i sjældne tilfælde, oftest i hurtige numre – at få lov til at styre et forløb af flere tempi og spille *chase* med brushes. Ikke ret mange andre jazzmusikere har haft en så stærk indre pulsfor­nemmelse som Bill Evans. En trommeslager kunne, groft sagt, kun gøre en god figur hos ham ved ikke at komme i vejen for den fornemmelse.

Dette forhold diskvalificerer dog på ingen måde denne dobbelt-cd, hvorpå Evans er i usædvanlig hopla, og hvorpå nørder som anmelderen kan høre flere rariteter: Første forsøg på *My Funny Valentine* siden den legendariske med Jim Hall, første forsøg på Earl Zindars' umådeligt smukke *Mother Of Earl* siden kvartetten med Joe Puma samt første og eneste forsøg på Cy Colemans *Witchcraft* siden Den Første Trio.

Peter H. Larsen

Resonance. BE (p), Eddie Gomez (b), Marty Morell (d). NY 1968.

ROBERT GLASPER EXPERIENCE

BLACK RADIO

Til april-numret af Down Beat udtalte pianisten Robert Glasper at *"I've gotten bored with jazz to the point where I wouldn't mind something bad happening. Slapping hurts, but at some point it'll wake you up. I feel like jazz needs a big-ass slap"*. Den nye plade Black Radio kunne så være hans svar. Man skal forestille sig en lokalradio på en halvdoven eftermiddag, og så fornemmer man stemningen på denne plade, der afvikles med en række sange med forskellige solister fortrinsvis fra r&b-scenen og hiphop. Mellem numrene er der så illuderet en værts småsnak, ligesom der er mange *talk-overs* i musikken, når man fejlagtig troede at de var færdige. Der lægges afslappet ud med en Barry White-agtig *slow rap* og det kører i adstadigt tempo videre med uhyre velproduceret musik. Er Glasper jazzens svar på Kanye West? Han indkapsler tidsånden i sort musik i

den mere *laid back*-agtige ende. Selve lyd billedet er mangfoldigt, med brug af vocoder og el-sax!, bundet sammen af Glaspers kommenterende og letflydende klaverspil. Et spil som kun sjældent åbner for sluserne som i *Why Do We Try* med Stokeleys ekspressive sang. Selve titelnumret er en funky sag og i tilgift får vi radikale versioner af Bowies *Letter To Hermione* og Nirvanas signatursang *Smells Like Teen Spirit*. I begge tilfælde er signaturen bevaret. Men har jazzen fået et los i røven? Jeg tvivler.

Allan Sommer

Blue Note. RG (key), Casey Benjamin (vocoder / fl / s), Derrick Hodge (b), Chris Dave (d, perc), Jahi Sundance (tt) + Shafiq Husayn, Erykah Badu, Lalah Hathaway, Lupe Fiasco, Bilal, Ledisi, Amber Strother, Anita Bias, Paris Strother, Musiq Soulchild, Chrisette Michele, Meshell Ndegeocello, Stokley, yasiin bey, Hindi Zahra (voc). USA 2011.

SUNNA GUNLAUGS

LONG PAIR BOND

Den islandske pianist Sunna Gunlaugs blev efter endt uddannelse i USA i 1996 boende i New York, hvor hun indspillede en række cd'er. Sammen med trommeslageren Scott McLemore, som hun nu danner par med, og den islandske bassist Þorgrímur Jónsson udgør det hendes trio. Af cd'en ti numre – hendes første trioindspilning i eget navn – er et enkelt, *Vicious World*, skrevet af Rufus Wainwright, resten af hende selv, McLemore og Jónsson. Efter at parret for godt en halv snes år siden flyttede til Island, har hun været mest optaget af at spille sin egen musik, der peger tilbage til inspirationskilder som Bill Evans, Keith Jarrett og Bobo Stenson, og hvor det overvejende er de lyrisk-melodiske træk, der præger hendes tonesprog, med strejf af "nordisk melankoli og tristesse". Musikken er præget af stor ro og eftertænksomhed, uden på nogen måde at virke som fortænkte postulater; den har en naturlig sammenhængskraft og logisk udvikling – svalt uden at være kuldslået; indtagende uden at være affabel. Men æren skal deles med trioens to øvrige medlemmer, hvis loyale og lydhøre akkompagnement er eksemplarisk.

Ole Nimand

Sunny Sky. SG (p), Þorgrímur Jónsson (b), Scott McLemore (d). Island, 2011.

DEXTER GORDON

SATIN DOLL

I betragtning af hvor meget Dexter Gordon spillede i Montmartre i Store Regnegade (og hvor ofte han blev optaget af DR), kan det næppe undre, at der fortsat dukker nye ting op. Det skal der ikke lyde knubbede ord om, for jeg bekender gerne, at Gordons musik (især) fra 1960'erne er blandt min kæreste lytning. Selvfølgelig var der aftener, hvor tingene ikke lykkedes, men Gordons musik holdt, i hvert fald indtil et stykke ind i 1970'erne, et forbløffende højt (og homogent) niveau.

En enkelt faktor gør imidlertid denne cd anderledes end Gordons øvrige fra disse år. Den kan udtrykkes i to ord: Art Taylor. Nok var han ofte pågående og hårdtslående i sit spil, men som fanden tager ved ham hér, stikker det vist det meste, jeg kender med ham, og det er helt rimeligt, at Mark Gardner i noterne bruger udtrykket "*demonic aggression*".

I en 17-minutters *It's You Or No One*, bliver selv Gordon presset til grænsen af sit næsten varemærkeagtige, sejt-nonchalante *flow* og ud i både kortere, mere abrupte fraser og et klangligt og tonalt område, hvor han ikke færdedes hver dag. I en endnu længere *Billie's Bounce* synes han dog mindre rystet af Taylors kanonade. Uden at vide det, føler jeg mig overbevist om at denne blues er indspillet noget senere på aftenen end det førnævnte stykke, også fordi Bo Stiefs basspil her virker en del mere selvsikkert.

Redaktøren meddeler at optagelsen er fra samme aften (Jazzhus Montmartre 29. juni 1967), der for 15 år siden gav os Blue Note-cd'en THE SQUIRREL. Foreliggende cd rummer det materiale, der oprindeligt blev radioudsendt, dog ikke direkte, som det ofte var tilfældet, men senere, hvorefter de oprindelige bånd forsvandt eller simpelthen blev slettet, og selskabet derfor måtte opspore private lytteres båndoptagelser. Hvor meget lyden har skullet restaureres, ved jeg intet om, men bortset fra en lidt slingrende klaverklang i *Darn That Dream* er resultatet helt OK.

Thorbjørn Sjøgren

SteepleChase. DG (ts), Kenny Drew (p), Bo Stief (b), Art Taylor (d). Kbh. 1967.

TOM HARRELL

NUMBER FIVE

Trompetisten og flygelhornisten Tom Harrell er ikke mindst kendt for sin lyriske begavelse, sin evne til at forme smukke melodiske linjer. Han rummer imidlertid også andre sider, og de kommer, stærkere og mere varieret end jeg tidligere har hørt det, til udtryk på hans nye udgivelse, der absolut er spændende, om end ikke helt vellykket. Det nye er blandt andet hans tilgang til materialet. Han lægger ud med Dizzy Gillespie og Frank Paparellis *Blue 'N' Boogie*. Et tema bygget over *I Got Rhythm*-harmonierne, bestående af et kort *riff* og et kontrasterende mellemstykke. Som Harrell spiller det, smider han også mellemstykket væk, kun i dialog med den glimrende trommeslager Jonathan Blake. To andre eksempler er Gene DePauls *Star Eyes* og Tadd Damerons *A Blue Time*, som han spiller helt uakkompagneret. Især i *Star Eyes* er Harrells spil aldeles fremragende, hvor det umiddelbart identificerbare er indledningen og afslutningen, som man kender den fra Charlie Parkers version. Alt det øvrige er improvisation, hvor selve temaet kun antydes et par gange undervejs.

I andre numre arbejder Harrell med skiftende besætninger. I *Journey To The Stars* kun ledsaget af klaver og bas, i *Preludium*, af tenorsaxofon og el-piano, og med endnu finere effekt udnyttes el-pianoet i *Present*, et kvartetnummer, hvor Danny Grissett også høres som en fornem solist. Mest overraskende er det vel at møde Harrell i et frirytmsk stykke som *GT*, men selv om det ikke fastholder interessen hele vejen, så slipper Harrell faktisk godt fra sin indsats. Smukkest fremtræder hans spil dog i balladerne. Især *Right As Rain* danner et højdepunkt, som også Escoffery sætter sit præg på med sin flotte tone. Men ellers kan det være svært at høre, hvad Escoffery har at bidrage positivt med. Helt umulige forekommer hans indsatser mig i de to kvintetnumre *No. 5* og *Melody In B-Flat*. I *No. 5* må han ganske vist kæmpe med en akavet harmonisk struktur, men derfor behøver hans spil jo ikke at lyde så forceret og pauseløst bøvlende.

Boris Rabinowitsch

HighNote. TH (tp / flh), Wayne Escoffery (ts), Danny Grissett (p / el-p), Ugonna Okegwo (b), Jonathan Blake (d). New York 2011.

[[[saxrose]]]

FREDDIE HUBBARD

PINNACLE

For os, som har gået og bildt os selv ind, at Montmartre var verdens bedste jazzklub, er det sundt at se, hvad musikerne er citeret for at sige om Keystone Korner, der i 1970erne var det hippe jazzsted i USA. Klubbens ejer Todd Barkan optog mange af koncerterne, og flere af dem har efterhånden fundet vej ud på cd. I dette tilfælde handler det om to koncerter med trompetisten Freddie Hubbard.

Hubbard har gennem årene været *prügelknabe* for mange kritikere, som har beskyldt ham for at være overfladisk og sælge ud. Og han er da også arketyper på en trompetist, stor i slaget, nogle gange brovtende, bralrende, men også overdådig, talentfuld, vital, ilter, med en bred smuk flødeagtig tone, og dertil et stort musikalsk overskud og en utrolig teknik, der satte dybe spor hos mange trompetister fra 1960erne og frem. Tænk herhjemme bare på Jens Winther. I starten af 60erne huskes han som en mere end kapabel *sideman*, mens hans karriere som leder af egne grupper har været mere svingende. Men især tiåret fra midten af 70erne og op i midt-80erne har budt på grænseoverskridende, himmelstræbende musik, specielt *live* med hans egen gruppe.

Her er sådanne to koncerter. Musik, der vælter ud over scenekanten, muskuløs, højenergisk, vild og alligevel kontrolleret. Måske ikke intellektuel eller indadvendt snagende, men hvor er der tryk under kedlerne. Repertoiremæssigt ikke de store overraskelser, men det betyder ikke så meget, når det som her er afsæt for seje *grooves* og swingende soloer.

Ole Matthiessen

Resonance. FH (tp / flh), Hadley Caliman, David Schnitter (ts), Phil Ranelin (tb), Billy Childs (p), Larry Klein (b), Eddie Marshall, Sinclair Lott (d). Keystone Korner, San Fransisco 1980.

ANNE METTE IVERSEN

POETRY OF EARTH

Den danske bassist Anne Mette Iversen bor og arbejder i New York. Hun er en af hovedkræfterne bag pladeselskabet Brooklyn Jazz Underground. Hendes femte udgivelse er også udgivet på selskabet. Pladen er en tilbagevenden til noget af det hun arbejdede med på sit første album PÅ DEN ANDEN SIDE / ON THE OTHER SIDE fra 2003 – en sammensmeltning af digte og jazz. Men digtene synges på POETRY OF EARTH i stedet for at blive reciteret af den amerikanske sangerinde Maria Neckam, som tager sig af de engelsk-sprogede tekster mens Christine Skou tager sig af de danske.

Musikken opstod i forbindelse med et opholdt sig på et kunstnerrefugium i et 1000 år gammelt kloster ved Amalfi-kysten i Italien. Iversen tog udgangspunkt i digte af Svende

Grøn fra Thy, der beskriver naturen og livet. Disse digte suppleres med tekster af Thomas Hardy, A. E. Housman, John Keats, Lene Poulsen og Henrik Ibsen. Det er alle tekster, der kredser om nærhed, om årstiderne og om naturens indflydelse på menneskers følelser.

Med Iversen på bas og amerikanerne Dan Tepfer på piano og John Ellis på div. træblæsere fremføres musikken i kammermusikalske rammer. Ellis har medvirket på Iversens tre foregående album og er fast medlem af hendes kvartet. Han er som vanligt på toppen, mens Tepfer er ny hos Anne Mette Iversen.

Iversens bas er længere fremme i lydbilledet end vi er vant til. De tre musikere spiller forbilledligt sammen.

Det er en dobbelt-cd med 18 numre, hvor Iversen kompromisløst sender alt ud til lytteren. Det er en massiv omgang, en enkelt cd ville være nok.

Sangene lander ofte i et noget temperamentsløst og "kunstnerisk" spor, der i sin teatraliske fremtræden bliver trættende og anstrengende at lytte på. Det er svært at få musikken ind under huden og fange de følelser som Anne Mette Iversen helt sikkert har været gennem under skabelsen. Der er små lyspunkter på pladen, som sangen *Some Day*, hvor arrangementet er så tilpas enkelt og lidet fortænkt at det glider lettere for både sangerinden og lytteren.

Niels Overgård

Brooklyn Jazz Underground, AMI (b), Maria Neckam, Christine Skou (voc), Dan Tepfer (p), John Ellis (ts / b-cl / cl / fl). København 2011.

Jazzlit

Coltrane som tegneserie

[[[illustration]]]

En tegneserie om John Coltrane! Den italienske tegner, forfatter og musiker Paolo Parisi har sat sig for at skildre væsentlige episoder af John Coltranes liv. Strukturen med fire dele er hentet fra *A LOVE SUPREME: Acknowledgement – Resolution – Pursuance – Psalm*. Og bogen er dedikeret til Alice McLeod (Coltrane). Parisi begynder *in media res* med den berømte kvartet og Coltranes aspirationer om det guddommelige og så vender vi sporenstregs tilbage til Philadelphia i 1949 og mødet med Dizzy Gillespie, som Coltrane præsenteres for af Jimmy Heath på en skriftsprogsagtig måde. Herefter springer man igen til 1960 til en negativ anmeldelse: "Coltrane eksploderede i et bizart surrealistisk anfald af usammenhængende musikalske udtryk, der fremstod ødelæggende på hans kreative palet." Det fører til en snak med Leonard Feather om den ny jazz og til at Miles Davis forærer Coltrane en Selmer-sopransax. Tilbage til 1936 og racismen i North Carolina, hvor Coltrane voksede op.

Som man kan fornemme, så springes der frem og tilbage i tid. Historien mister sit *flow*, især også fordi fortællerstemmen skifter fra forfatteren til Coltranes stemme selv her og nu.

Anden del begynder med mødet med hans første hustru Naima og vi følger hans hektiske liv med heroinmisbrug og druk. Coltrane har kvaler med misbruget og martres af

dårlig samvittighed overfor familien, som også omfatter steddatteren Syeeda. Fortællerstemmen fabulerer over Coltranes fortræffeligheder med anvendelse af citater af kritikeren Nat Hentoff. Mødet med Elvin Jones er ledsaget af et mærkeligt replikskifte, Elvin har siddet i spjældet for hash, hvorfor Coltrane vil have ham! Næppe derfor.

Tredje del begynder i Berlin i 1964 hvor Eric Dolphy kollapser på scenen, hvorefter der hurtigt skiftes til 66 og Harlem og mødet med nigerianeren Babatunde Olatjuni, hvor Coltrane erkender den afrikanske arv. Herefter til London i 63 hvor Coltrane får en politisk vækkelse med mødet med Malcolm X. Og igen tilbage til 62 i New York, hvor en radiovært kalder Coltrane og Dolphy for anti-jazz. Coltrane møder i 63 sin kommende ny hustru Alice, som deler Coltranes musikalske interesse. Blandt hans inspirationer har oversætteren fejlagtig oversat Indian til indianske skalaer!

Del fire begynder med KKK-mordet på fire piger i Birmingham i 1963 og Coltrane indspiller *Alabama* til deres minde. Et kort sceneskifte til 1967 hvor Coltrane klager over smerter i maven og sine mareridt. Tilbage til indspilninger med Duke Ellington og hjemlig hygge med Alice og sønnen Ravi. På Village Vanguard bliver han dårlig på scenen, hvorefter der skiftes til St. Gregory-skolen i Brooklyn, hvor Coltrane læser op af det digt som er trykt på coveret af A LOVE SUPREME. Herfra er det atter hulter til bulter med kronologien. Alice beder McCoy Tyner om hjælp, Coltrane har mareridt om Dolphys død, sin egen måske? Coltranes sygdom er evident. Der skiftes til åbningen af Center of African Culture i Harlem i 1967 og atter et møde med Gillespie. Ringen er sluttet. John Coltrane dør af leverkræft 17. juli 1967 på Huntington-hospitalet på Long Island.

John Coltranes liv er på mange måder særlig interessant, hans eftermæle er i hvert fald enormt, hvorfor det er en noget stedmoderlig behandling Parisi giver ham. De mange skift giver anledning til nogen ufrivillig komiske årsag / virkning-forklaringer. Frem for alt mangler historien *flow* og de monokrome tegninger uden skygger trætter i længden. Sproget (og oversættelsen) er ikke altid mundret, hvorfor det bliver lidt kunstlet.

Allan Sommer

Paolo Parisi: COLTRANE. 132 sider. Fahrenheit 2012. Oversat af Dorthe Frei Christensen.

SHEILA JORDAN & HARVIE S.

YESTERDAYS

For mig har Sheila Jordan altid stået som indbegrebet af en kult-sangerinde, selvfølgelig også fordi hun har forfulgt sin egen kunstneriske drift og (som følge heraf, formodentlig) i lange perioder primært måttet ernære sig ved ikke-musikalske job. Men nu er hun 83 og efter hendes hjemmeside at dømme har hun ganske meget at lave, både som performer og med undervisning og *master classes*. Det kan man selvfølgelig kun være glad for på hendes vegne, for hun har altid holdt fast i sit udtryk, der er helt hendes eget med de ofte overrumplende store intervalspring, som dog aldrig nærmer sig en Betty Carters manerer. Snarere synes hun at udnytte det faktum at hendes stemme faktisk er ret lille og ikke specielt glansfuld, og nu – ved tredje aflytning – sidder jeg, når jeg hører hendes omskrivninger af og ”udflugter” fra de oprindelige melodiliner og fornemmer, at de

i adskillige tilfælde kunne have været skrevet som hun udfører dem, og så er det på en eller anden måde som om kabalen begynder at gå op.

Hendes interaktion med Harvie S's basspil (de var musikalske makkerer gennem 15 år) er nærmest telepatiske, både når han stædigt holder fast i en lille, hypnotisk ostinat og når han spiller helt frit rytmisk. Og savner man et klaver? Næ, egentlig ikke.

Jeg indrømmer, at det først var efter tredje gennemlytning at musikken for alvor åbnede sig, men så gjorde den det også til gavn. Min allerførste tanke var noget i retning af: "Jeg kan godt høre kvalitetene og personligheden. Jeg bryder mig bare ikke ret meget om det."

Jeg er fornøjet med at jeg nu kan bede læserne om at se bort fra den sidste hovedsætning i ovenstående.

Thorbjørn Sjøgren

High Note. SJ (vo), HS (b). USA ca. 1999.

ANDERS JORMIN

AD LUCEM

Der er altid tale om velgennemtænkte projekter, når den svenske bassist Anders Jormin med betragtelige mellemrum spiller ud på plademarkedet. Med vanlig omhu har han denne gang samlet en erfaren jazztrio med Fredrik Ljungkvist og Jon Fält, og har dertil føjet den mørke Mariam Valentin med den lyse stemme (kendt fra trash-duoen Wildbird & Peacedrums) og den lyse Erika Angell med den mørke stemme (kendt fra avantpop-duoen Josef & Erika).

Jormin har stort set skrevet al musikken samt teksterne på latin – et sprog, han finder, fremmer en særlig "følelse af evighed og mystik".

Musikken præges af et vidt åbent lydbillede med distinkte stemmer og instrumenter, der bevæger sig i et melodisk og strukturelt rigt varieret materiale. Vokalduoen indgår oftest tostemmig, med og uden tekster, og som en slags orkestralt ensemble, som instrumenterne spiller op imod, men folder sig også ud i fri improvisation i den livfulde, kollektive *Vigor*, den engelsk tekstede *Vox Animæ* og i *Clamor*, der begynder med ordløs kraftsang og Fälts dramatiserende trommer, for efter et latinsk vers at gå ind i sarte koloraturer. Her høres også en af de fængslende dialogiske improvisationer med Jormins bas og Ljungkvists tenorsax.

Nævnes må også *Inter Semper et Numquam*, hvor Jormins komposition unikt matcher uudgrundeligheden i vores danske Pia Tafdrups digt, (*Mellem altid og aldrig*, fra DEN INDERSTE ZONE, 1983), sunget på svensk.

Overalt spilles og synges med et dirrende nærvær og totalt rensat for effektfyld. Vokalisterne er direkte og klare i udtrykket (men teksterne savnes i albumnoterne). Jormins unikt syngende bas taler passioneret og udgør tillige musikkens basale kraftfelt, mens Fält er den sensitivt selekterende lydmand over for ethvert givet oplæg.

Og Ljungkvists kreative og udtryksmættede spil på både tenor og klarinetter er væsentligt for musikkens transformative potentialer. Det lykkes at favne både ømhed og stridbarhed, lys og mørke, melankoli og livsvarme.

AD LUCEM bestyrker Jormins position som original skaber af tematisk-lyriske værker af genreoverskridende karakter og stærkt sanselig valeur.

Bjarne Søltøft

ECM. Mariam Wallentin, Erika Angell (voc), Fredrik Ljungkvist (ts / cl / b-cl), AJ (b), Jon Fält (d). Sverige 2011.

[[[saxrose]]]

MASABUMI KIKUCHI

SUNRISE

Den japanske pianist Masabumi Kikuchi har tidligere haft trioen Tethered Moon med Gary Peacock og Paul Motian i 1990'erne, hvor de udgav flere album sammen. Kikuchi havde ikke lyst til, at spille standarder længere. Han ville spille musikken, som han hørte den. Paul Motian løftede trioen til at spille mere frit. Kikuchi har siden spillet sammen med Paul Motian bl.a. i Motians Trio 2000. Men dette album er det første med Kikuchis navn øverst. Peacock er afløst af Thomas Morgan, som elegant glider ind i Kikuchis og Motians frie spil.

Man kunne kalde det Bill Evans med et twist. Blandt andet spiller trioen *So What Variations*, hvor de dissekerer Miles Davis-klassikeren, som Evans spillede piano på. Kikuchi undersøger melodiers underverden, som man også kender det fra Paul Bley. I stedet for de små støn vi kender fra Carsten Dahl og Keith Jarrett, nærmest brøler Kikuchi ned i pianoet. Det er musik, hvor der sættes en masse på spil.

Musikken balancerer på en knivsæg, den falder ned, den går i stykker, den bygges op og kommer til at ligne noget andet. De tre musikere er i kontakt med hinanden hele tiden.

Det er ikke en let plade, der glider ned uden omtanke. Den stiller krav men lever omvendt også op til forventningerne. Den er indspillet i september 2009, to år før Paul Motians død, men udkommer først nu. Når man hører denne plade tænker man ikke på, at trommeslageren er 78 år og at bassisten er 50 år yngre. Det er flot og tidløs musik uden grænser.

Niels Overgård

ECM. MK (p), Thomas Morgan (b), Paul Motian (d), New York 2009.

[[[saxrose]]]

RASMUS KJÆR

BROKEN BOW

Selvom Århus-gruppen Under Byen på alle måder skiller sig ud som et anderledes band, er det alligevel en overraskelse, at gruppens pianist Rasmus Kjær springer ud som fuldvoksen jazzmodernist. På hans debut BROKEN BOW, der er en henvisning til en by i USA hvor han har slægtninge, er det som at være på en rejse fra støvede ørkenveje i Arizona til små landsbyer i Afrika med fint pulserende afro-amerikanske rytmer. Ikke at det dominerer, men det høres svagt som en slags præmis. Musikkens drivkraft er nemlig det nøgne, det antydningssvage, der folder sig langsomt ud som i et flagrende Paul Bley'sk univers. Men der levnes også rum for det krasse i *statements*, der står som mejslet. Det er

som at vandre rundt i et hus med knirkende døre og andre overraskelser. I den sammenhæng virker Jonas Westergaard og Kresten Osgood som de perfekte musikalske partnere med deres malende og illustrative spil. Rasmus Kjær har en formel klassisk uddannelse, hvilket ikke fornægter sig i stiløvelsen *Passacaglia*, der folder sit barokke tema ud med ostinat bas til en melodi med en tvist af nordisk folketone, ikke ulig en Jan Johansson.

Kjærs musikalske vision står flot tegnet på denne modne debut.

Allan Sommer

Gateway Music. RK (p), Jonas Westergaard (b), Kresten Osgood (d). Danmark 2011.

[[[saxrose]]]

KIRK KNUFFKE / JESSE STACKEN

LIKE A TREE

Når kornettisten Kirk Knuffke og pianisten Jesse Stacken holder pause fra "hverdagens" partiturligter og andre pågående projekter i det hektiske New York, mæsker de sig i melodisk stof fra jazzhistoriens rige forråd. Selskabet SteepleChase har allerede dokumenteret deres fordybning i Ellington, Monk og Mingus, og nu har de sammen med den rutinerede trommespiller Kenny Wollesen taget fat på 1960er-avantgardens store melodikere. Hver og et af cd'ens 12 numre er fremragende melodier fra katalogerne til Steve Lacy, Carla Bley, Ornette Coleman, Misha Mengelberg, John Coltrane, Julius Hemphill og Albert Ayler.

Igen og igen under lytningen noterer jeg de samme ord om trioens tilgang til stoffet: hengivent, ømt og nænsomt udforskende. Her spilles ikke med musklerne for med teknisk brillans at overtrumfe originalversionerne. Ej heller trækkes der på standardjazzens konventionelle former. Trioen undersøger, nærmest forelsket, den enkelte melodi for sin karakter og sine potentialer. Hvert enkelt nummer får således sit specielle forløb og præg og fremkalder nye aspekter uden at melodien toner bort.

Næsten for respektfuldt i Colemans *Peace*, men derimod indtrængende og dybtfølt i Bleys *And Now The Queen*. Steve Lacys enkle og robuste temaer er oplagt legetøj for trioen. Her kommer det nøgterne og lidt karske i Knuffkes kornetspil til klart udtryk, og Lacys *Art* eksemplificerer fint trioens bevægelse fra lyrisk tilnærmelse frem til dramatisk udløsning. Energien sprudler af Mengelbergs herlige postbop tema *Hypochristmutreefuzz*, mens de nærmest monumentale hymner som Hemphills harmonisk raffinerede *The Painter* og Aylers countrymelodiske *A Man Is Like A Tree* fremkalder det rette mål af skønhed og patos.

Jesse Stacken er en yderst alsidig pianist og synes at være den musikalsk ledende i kraft af sine varierede ideer og impulser undervejs i processen. Hans spil skifter fra tyndt, tøvende (som en Ran Blake) over til vitalt kantet (som hos Monk) eller smidigt fabulerende (som en Jaki Byard) og til fede harmoniudfoldelser (som hos McCoy Tyner). Men han er ingen kamæleon – blot en mand fuld af forfriskende overraskelser.

Kirk Knuffke har faldet for en speciel kornetmodel, kaldet Shepherd's Crook, som med sin udformning giver større blæsemotstand, hvilket han udnytter til at opnå en rundere

klang i retning mod et flygelhorn i lysere leje. Han spiller med prægnant tyngde og med velrettet varsomhed og kraft.

Trioen, inkluderende den altid pålidelige, lydhyre Kenny Wollesen, har med sin sensitive udforskning af et sæt stimulerende melodier skabt en usædvanlig charmerende plade.

Bjarne Søltøft

SteepleChase. KK (cnt), JS (p), Kenny Wollesen (d). New York 2011.

**FREDRIK KRONKVIST WITH AARON GOLDBERG – REUBEN RODGERS –
GREGORY HUTCHINSON
NEW YORK ELEMENTS**

Det unge svenske stortalent altsaxofonisten Frederik Kronkvist er både koncert- og cd-aktuel i alliance med tre af det New Yorkske jazz *establishments* mest prominente typer. Goldberg, Rodgers og Hutchinson er hver især store nok til at de burde være travlt optaget af egne solokarrierer, men her har de kastet alle deres kræfter ind for at agere som backing for en ung skandinav, som i deres egen baghave er et ubeskrevet blad. Det er der kommet et særdeles vellykket resultat ud af. Materialet er med én undtagelse Frederik Kronkvists egne kompositioner, kun suppleret med en enkelt komposition af Wayne Shorter – *Footprints*. Den unge svensker præsenterer et spændstigt og udfordrende hardbop-materiale, der inspirerer de højt profilerede *sidemen* til at yde deres bedste. Spillet hænger fantastisk godt sammen, og man sidder med en fornemmelse af at lytte til et ensemble, der har flere års samspil bag sig med fin fornemmelse for timing og balancering af improvisation mod tema.

Selvfølgelig står kapelmesterens solistiske profil skarpest, og han optræder med en mere markeret og grænsesøgende frasering end den nærliggende reference – længst hedengangne Cannonball Adderley. Der gives også god plads til at rytmesektionens enkelte medlemmer får lejlighed til at vise deres ekvilibrisme, og uden at skulle forklejne de to øvrige må Aaron Goldbergs varierede og fabulerende og til tider næsten stemningsfyldt lyriske klaver underlag fremhæves. Det er en langtidsholdbar udgivelse, der kan stå sig igennem adskillige gennemlytninger, og som fortjener en kommerciel succes, som i tidens musikalske markeds bedrøvelighed næppe er sandsynlig.

Jørn Skovsgaard

Connective. FK (as), AG (p), RR (b), GH (d). USA, 2012.

**STEVE KUHN TRIO
WISTERA**

En af de plader, jeg hyppigst vender tilbage til, er Steve Swallows HOME fra 1979. Et mesterværk, skabt i forening med pianisten Steve Kuhn, saxofonisten Dave Liebman, trommeslageren Bob Moses og sangerinden Sheila Jordan. 32 år senere er Swallow og Kuhn igen i et studie, denne gang sammen med trommeslageren Joey Baron som en trio under Kuhn ledelse. Selv om resultatet ikke når de himmelske højder fra dengang, er der stadigvæk tale om en glimrende udgivelse. Og når jeg nævner, at næsten samtlige cd'ens

11 numre er skåret over den samme læst, hvor et enkelt motiv forskyder sig over flere akkorder, er det ikke ment som kritik, men ene og alene som en beskrivelse af musikken. Kuhn selv tegner sig for seks af numrene, og mest påfaldende er det i hans *Adagio*, hvor de mange gentagelser slutter med at bygge op til et klimaks. Det samme træk går igen i solospillet – også i høj grad for Swallows vedkommende, hvor enslydende figurer undertiden ligefrem hober sig op. Imidlertid står selve musikkens udtryk så stærkt, at musikken ikke desto mindre bemægtiger sig én.

For Kuhn er en fremragende pianist med et anslag, der røber hans romantiske sindelag, men samtidig udstråler en distinktiv klarhed. Helt vidunderligt er hans spil især i hans egen vals *Pastorale* og de to ballader, Don Caymmis *Romance* og Art Farmers *Wisteria*, i alle tre tilfælde med lige så smukt, nærmest henåndet spil af Swallow. Og jeg har også lyst til at fremhæve Swallows *Dark Glasses* med sit latin *touch* og et par eminent swingende *up-tempo* numre, Swallows *Good Lookin' Rookie* og Kuhns *A Likely Story*, hvor Baron får lov til at rulle sig ud for alvor – og gør det med god effekt.

Boris Rabinowitsch

ECM. SK (p), Steve Swallow (el-b), Joey Baron (d). New York 2011.

SCOTT LAFARO

PIECES OF JADE

Omkring 1960 støbte Bill Evans, Scott LaFaro og Paul Motian fundamentet til det moderne jazzklavertriospil, som Keith Jarrett og mange andre siden byggede videre på. LaFaro var med til at bane vejen for et helt ny opfattelse af jazzbassens rolle, hvor man ikke blot var akkompagnerede, men også var kommenterende, farvende, styrende.

Her hører vi ham i en ikke sammenspillet trio med Friedman og LaRocca. Musik spillet af tre store talenter, som endnu ikke helt har fundet deres egen stemme, men stadig er i gang med at udforske fortiden. Mere jam i kendte rammer, end en udvidelse af det musikalske univers.

Af stor musikhistorisk interesse er et kig ind i værkstedet, hvor Evans og LaFaro på en privatoptagelse på næsten 23 minutter er i gang med at arbejde sig ind på *My Foolish Heart*. Hele tiden prøvende nye muligheder. Evans med en klar fornemmelse af, hvad vej musikken skal flyve, mens LaFaro lyttende prøver sig frem. Den endelige udformning, det store mesterværk, i klasse med verdenshistoriens største kunsthøjdepunkter, kan høres på optagelserne fra The Village Vanguard, kort før LaFaros alt for tidlige død. Ligeledes af stor musikhistorisk interesse er et 13 minutter langt interview med Bill Evans fra 1966, hvor han fortæller om LaFaro, og hvordan trioens arbejdede. Det hele afsluttes med Don Friedmans solostykke *Memories For Scotty*. Musikalsk bliver der ikke tilføjet så meget nyt til billedet af det store supertalent, men hvis man, som jeg, er faldet i gryden som barn, med optagelserne fra The Village Vanguard, er dette et supplement, som denne anmelder nødt vil undvære. Et fascinerende kig ind bag kulisserne i en af jazzens allerstørste trioer.

Ole Matthiessen

Resonance. Don Friedman, Bill Evans (p), SL (b), Pete LaRocca (d). NYC 1960, 61, 66 & 85.

SIOBHAM LAMB

THE NIGHTINGALE AND THE ROSE

DRs Big Band og DRs vokalensemble (Radiokoret) er for første gang sammen på plade. De er ført sammen af den klassisk uddannede engelske komponist og dirigent Siobhan Lamb, som er gift med bigbandets førstetrompetist Gerard Presencer. THE NIGHTINGALE AND THE ROSE blev i 2010 bestilt af det tyske WDR Big Band og WDRs kor. Det er baseret på Oscar Wildes historie om en nattegal, der ofrer sit liv for kærligheden. I vinteren 2011 blev det opført af DR Big Band og DR Radiokoret, der på pladecoveret er blevet til Danish National Vocal Ensemble. Siobhan Lamb har tidligere lavet stryger-arrangementer til DR Big Band.

Siobhan Lambs klassiske korbaggrund træder tydeligt frem. Hun lader det møde bigbandets rytmiske *groove*. Som gennemgående solist er trompetisten Gerard Presencer. Han spiller med en imponerende træfsikkerhed. Der er ingen problemer med at spille Händelsk eller Dizzysk, endda med tydelige overgange imellem. Til tider løfter trompetspillet sig så meget, at det kommer til, at ligne det man kender fra filmmusikkens heltehyldninger. Det er ikke upassende og afleveres med en volumen, der får taget til at løfte sig.

Det er blevet til et bemærkelsesværdigt album. På papiret lyder projektet som en bastard, der ikke vil ejes af nogen. Det er i stedet blevet et sammenhængende projekt, hvor det klassiske kor mødes og smelter sammen med bigband-blæsernes flotte arbejde. Bigbandets rytmesektion er til tider noget i baggrunden udover pianisten Henrik Gunde, som endnu en gang leverer en pragtpræstation. Der er nogle flotte soli fra Peter Fuglsang på altsax og Steen Hansen på trombone. Per Gades vilde guitarsolo lyder fedt, men er en skæv afstikker i forhold til resten af værket.

Værket er inddelt i fire dele, *Movements* som Lamb kalder dem. Her gennemgås faserne i historien om den store kærlighed. Wildes historie fra 1888 slutter med at studenten går hjem til bøgerne i stedet for at få den uopnåelige kærlighed. Det er trist som bare pokker. Siobhan Lamb får det omsat til et flot sammenhængende værk, der viser at DR-bigbandet og i særdeleshed Gerard Presencer kan være i særklasse. Det er originalt og holdbart.

Niels Overgård

Proprius / Naxos, DR Big Band, Danish National Vocal Ensemble, Gerard Presencer (tp), København 2011.

KATE MCGARRY

GIRL TALK

Sangerinden Kate McGarry forsøger at kombinere jazz og *folk song*. GIRL TALK er et nydeligt album, som kan være velegnet til at slå stemningen an i en hyggestund. Det swinger udmærket, uden for alvor at bringe sindene i kog. McGarry er hævet over enhver

tvivl i besiddelse af et talent for at give en sang et personligt twist, men hun forfalder også til at overdrive sine fraseringer. Et eksempel er titelnummeret, som nogle nok vil finde forfriskende refortolket, men som også er en overlæst fortolkning. *Girl Talk* afspejler også et valg hos McGarry og hendes med-arrangør, guitaristen Keith Ganz: Takten er ændret til en blues-rytme, så Neal Heftis mageløse melodi – som netop fremstår som noget helt særligt med sin særegne, slentrende rytme – er blevet forvansket til ligegyldighed.

Ledsaget af et kompetent, men også ret anonymt ensemble, synger hun snart rent swingende, snart med *crossover*-aspirationer og minder på forskellige måder lidt om sangerinder som Carol King og Norah Jones, uden dog at ramme en personlig nerve. Jazzmæssigt er hun nok mest beslægtet med en sangerinde som Stacey Kent – hvilket er tydeligt i Freed og Warrens *This Heart of Mine*. Uden helt dét, Kent evner, nemlig at lyde sådan som en blomstereng ser ud, så man må overgive sig.

Angiveligt er cd'en en hyldest til store sangerinder som Betty Carter og Carmen McRae. Selv om Kate McGarry for sin forrige cd blev grammy-nomineret, og hun øjensynligt har et ret stort navn i jazzens hjemland, er det evident så lidt, der er på spil for hende. Kurt Elling er indforskrevet til at synge duet i den brasilianske *O Cantador* – på portugisisk. Også hans præstation understreger helhedsindtrykket af GIRL TALK: Nydeligt, men søvndyssende.

Jakob Hassing

Palmetto Records. KM (voc), Keith Ganz (g), Gary Versace (key), Reuben Rogers (b), Clarence Penn (d, perc) + Kurt Elling (voc). USA 2012.

WES MONTGOMERY

ECHOES OF INDIANA AVENUE

Måske kun til virkelige beundrere af Wes Montgomery, guitaristen, som efter Charlie Christian – hans eget idol – satte den største tommelfinger på elektrisk guitar i jazz:

Nu ligger der ni længe efterspurgte numre optaget i 1957-58, lige før Wes Montgomery brød igennem med sine første Riverside-skiver. "Cannonball" Adderley skamroste ham for Orrin Keepnews, som ubeset tog ham i studiet på Adderleys anbefaling. Senere blev Wes Montgomery den storsælgende og noget smartere guitarist på Verve. Hans bror Monk fortæller, at da han kom hjem til Indianapolis, klædt i sort læder, med den tids *bling-bling*, hat og det hele, var familien klar over, at nu havde Wes nået succesens tinde. Men han var heldigvis stadig den samme. Han rørte aldrig stoffer, spiritus – og døde alligevel af hjertestop som 43-årig. Ingen retfærdighed her. I de unge år arbejdede han tre job: i en el-forretning om dagen, musikjob om aftenen og nat-jam om natten. Og han skåned aldrig sig selv med turneer og musikjob senere.

Her er vi i et par forskellige *settings* hjemme i Indianapolis på de små sorte klubber, hvor mange af den bys musikere trådte deres første takter for et lille, sent og entusiastisk publikum, og det er god dokumentation. Guitaristen Morten Højring fortalte mig, at han havde samlet stumper af musikken op på E-bay, hvor en herre havde samlet det sammen

og ville sælge for højeste bud. Han vidste også at det er Montgomery, som griner højt på det sidste skægge *slide*-bluesnummer. "Jeg kender hans stemme", siger Højring.

De små besætninger varierer med brødrene Monk og Buddy, piano og bas, på nogle, men ellers Earl van Riper, som han var sammen med i et par år, og Melvin Rhyne, piano og orgel. Straight bop i *Straight No Chaser*, naturligvis, *Diablos Dance*, *Nica's Dream* og i *A Train*, blødere mere natklub i *Misty* og *Darn that Dream*.

Frie og spændende duetter, hvor Wes' originale oktav-spil funker og swinger og hvor det er tydeligt at den 32-årige er mere end flyvefærdig. Han begyndte først som 19-årig at interessere sig for guitar og anskaffede sig et helt sæt med forstærker og en masse plektre for 300 dollars, men hans kone bad ham skrue ned for det hele – og så begyndte han med tomlen, og det lød bedre, mente fru – hvorefter han udviklede sin helt egen teknik med oktavspillet, den fabelagtige rytmiske fornemmelse og det store melodi-øre. Jo, det er værd at lytte til disse teknisk ok-optagelser, hvis man er til indlevet guitar. For gnavere er der fem gode tekster i bogletten.

Henrik Wolsgaard-Iversen

Resonance. WM (g), Buddy Montgomery, Earl van Riper, Melvin Rhyne, (p), Monk Montgomery, Mingo Jones (b), Sonny Johnson, Paul Parker (d). USA 1957-58.

BJARKE NIKOLAJSEN

GIBBERISH!

Begrebet *gibberish* henviser til tale uden mening, ikke som volapyk, som rent faktisk er et sprog med mening, men generelt som noget uforståeligt for andre. Og musikken på Nikolajsens plade er, ikke meningsløs, men dejlig skæv og punket. Bjarke Nikolajsen har haft Kasper Tranberg som lærer og det kan høres i hans uortodokse tilgang til instrumentet. Samtidig har han også haft tjansen som første trompetist i European Jazz Orchestra, en anderledes disciplinerende rolle. Musikken, som i Nikolajsens egenproduktion desværre står noget spædt i lydbilledet, har en sær Dolphy'sk orientering i sin melodiske tematik, hvilket borger for en vis dramatisk nerve. Dertil kommer en energi hentet fra rocken, der fylder ud i det frirytmske rum. Generelt spænder musikken vidt, eksempelvis føres man ud i en *rag*-ekskursion midt i det hele. Overordnet hørt en frisk plade, man kunne med fordel have skåret den afsluttende calypso bort. Den minder for meget om børne-tv fra start-1970erne, og fremstår her som et fremmedlegeme.

Allan Sommer

Bjarne Nikolajsen BN0001. BN (tp / flh), Matthew Berrill (as / cl), Lennart Heyndels (b), Lars Bech Pilgaard (g, voc), Casper Mikkelsen (d). Danmark 2011.

DICK OATTS

LOOKIN' UP

Med en fortid hos ikke mindst Thad Jones – Mel Lewis og i den herlige kvartet, han havde sammen med Garry Dial og en nutid med The Vanguard Jazz Orchestra (plus 117 andre ting) er Dick Oatts en udpræget driftssikker mand. Tingene sidder og der er ingen løse ender i denne musik, der grundlæggende bekender sig til en musikalsk opfattelse,

der efterhånden går et halvt hundrede år tilbage, men som – i de rette hænder – overhovedet ikke føles som om den er ved at nærme sig sidste salgsdato. Oatts' altsaxspil er fremdeles nærmest en slags amalgam mellem Konitz og Adderley (lyder det vanvittigt? – i hvert fald ikke når man hører ham i *Just Friends*-varianten *Just Us*), men rummer også en grundlæggende vitalitet, der ikke kan betegnes som andet end smittende.

Hvilken rækkefølge numrene er indspillet i, ved jeg ikke, men i redigeringen er det i mine ører helt tydeligt, hvordan veloplagtheden tiltager hen ad vejen, og fra fjerde stykke, en smuk ballade tilegnet James Moody, begynder det at rykke for alvor, og både det gospelfarvede titelnummer og den afsluttende *The Auctioneer*, hvor illustrationen af en mere end rapmundet auktionarius er helt tydelig, er simpelthen medrivende og herlig musik, om end ikke på nogen måde nybrydende.

Det eneste, jeg ikke er specielt varm på, er John Moscas (også mangeårig kollega til Oatts og nu leder af VJO) sært uldne tone og helt amelodiske frasering. Fint er også et genhør med en af Mulligans sidste pianister, Ted Rosenthal.

Glimrende og afvekslende, men altså ikke sjælsrystende.

Thorbjørn Sjøgren

SteepleChase. DO (as), John Mosca (tb), Ted Rosenthal (p), David Wong (b), Rodney Green (d). USA 2011.

PAPA BUE AND HIS AMERICAN FRIENDS

Jeg har muligvis ikke været HELT ude i hjørnerne, men det kan efterhånden ikke være meget af Buernes omfattende produktion, der ikke er på cd. Mon ikke de tre 1967-stykker her med Wingy Manone er nogle af de sidste, der hidtil kun har kunnet findes på vinyl.

Med et spand på næsten 20 år viser optagelserne – og det er måske i virkeligheden lige så spændende som tilstedeværelsen af syv amerikanske gæster – også orkestrets udvikling fra et lidt stift og upoleret trad-band til en velsmurt gruppe, ikke mindst takket være Jørn Jensens spændstige Billy Kyle-klaver og Jens Sølunds robust swingende bas, og vi er stilistisk nærmest i krydsfeltet mellem Armstrongs All-Stars og Condons 1950er-hold. Solisterne falder gennemgående fint ind i sammenhængen, også i de kollektive kor, men alligevel er det (stadig) en helt speciel fornøjelse at høre, hvordan Finn Otto Hansens trompetspil udviklede sig – ja, og hvor meget han faktisk kunne, allerede da han var 21. Sikken en begavelse.

Så, hvis man altså kan nøjes med smagsprøver (to-tre numre med hver gæst), er det en glimrende *compilation*. Ellers må man jo ud og finde resten af de respektive *sessions*, der i nogle tilfælde er spredt over flere cd'er.

Thorbjørn Sjøgren

Storyville. Arne Bue Jensen (tb), Finn Otto Hansen, Wingy Manone, Ole Stolle (tp), Wild Bill Davison (cnt), Edmond Hall, Albert Nicholas, George Lewis, Jørgen Svare (cl), Jørn Jensen, Art Hodes (p), Mogens Seidelin, Jens Sølund (b), Bjarne Liller Petersen (bj), Ib Lindschouw, Knud Ryskov Madsen (d), Champion Jack Dupree, Gustav Winckler (voc). Kbh. 1959-77. **Genudgivelse.**

BEN POWELL

NEW STREET

Violinens jazzhistorie har sine hovedpersoner. Én af dem er uomtvisteligt Stéphane Grappelli, som med sit swingende spil og sit samarbejde med ikke mindst Django Reinhardt fik sat et spor i jazzen, som mange epigoner siden har lagt sig i. NEW STREET med den unge amerikaner Ben Powell som hovedperson er en charmerende, men også lidt ujævn hyldest til Grappelli; en cd, der gennemgående er et bud på, hvordan en nutidig Grappelli kunne lyde – med en opdateret swingstil under indtryk af jazzens udvikling også efter swing- og sigøjnerjazzens storhedstid.

Powells cd er næsten to i en, eftersom han dels spiller med sin kvartet, og dels med en trio (dog kun i tre numre), der inkluderer Gary Burton på vibrafon. Uden at være dårlig i kvartet-stykkerne, er det dog som om, Powell får mere nerve og giver mere af sig selv i samspillet med Burton og guitaristen Julian Lage, som her er tredjehjulet. Hvor Powell i kvartetten kan have en tendens til, i de hurtige tempi, at lire mere ligegyldige fraser af sig, kommer hans varme tone og melodiske og harmoniske fornemmelse fornemt til sin ret i trioens spil, hvoraf ét af numrene – *Gary* – er komponeret til Gary Burton af Grappelli, men aldrig før indspillet af Burton. Måske indbyder Burton, og selve vibrafonen som instrument, til en anden indlevelse i musikken for Powell. Man kan undre sig lidt over, at Powell virker mere mat og uoriginal sammen med kvartetten, al den stund pianisten Tadataka Unno, bassisten Aaron Darrell og trommeslageren Devin Drobka i dén grad er oppe på dupperne, hvilket de viser både i akkompagnementet og i ensemblespillet. På egen hånd leverer disse tre musikere helt forrygende indsatser i de passager uden Powells førstestemme. Japaneren Unno er en højt begavet pianist, som ubesværet mestrer både det dybt koncentrerede balladespil og det sprælske mainstream- og bebop-prægede spil, cd'en rummer.

Sangerinden Linda Calise medvirker på *La vie En Rose*, og hun gør det fint uden at være uforglemmelig. Til gengæld bidrager guitaristen Adrien Moignard til, at Cole Porters *What Is This Thing Called Love* bliver til et stykke sigøjnerjazz af høj klasse. Den klassisk skolede Powell står måske – hvor fint han end demonstrerer, at han kan swinge – over for den klassiske udfordring for en yngre musiker at skulle frigøre sig fra sit forbillede. Og jeg tror, at det er dét, Gary Burton hjælper ham til. Kort sagt – mere Powell, mindre Grappelli.

Jakob Hassing

www.ben-powell.com. BP (vln), Tadataka Unno (p), Aaron Darrell (b), Devin Drobka (d) + Gary Burton (vib), Julian Lage (g) + Adrien Moignard (g), Linda Calise (voc). USA 2012.

ERIC REED

THE BADDEST MONK

En af jazzens allerstørste komponister var Thelonious Monk. Som ingen andre kunne han destillere en tanke, en følelse, en struktur i sin reneste, mest abstrakte form. Ingen tilsætningsstoffer eller overflødig fedt, men helt ind til benet, som et digt i sin enkleste, mest koncentrerede form, der alligevel under overfladen godt kunne være uhyre kompliceret og sammensat. Ikke en komponist, som gjorde livet let for de musikere, som

skulle spille hans musik. Man kan ikke spille en Monk-komposition, og så slippe af sted med sine sædvanlige *// V / licks*. Man må søge dybt ned i kompositionen, prøve at forstå tanken, arkitekturen, matematikken og stemningen bag, så ens egen solo kan trække på den intensitet og det niveau, der ligger i det komponerede.

En mester til netop dét var John Coltrane. En, som udefra formåede at trænge dybt ind i Monks univers, var Chick Corea, og så var der selvfølgelig Steve Lacy, som i sine soloer nærmest ekstrapolerede Monks kompositoriske oplæg. Man kan ikke *fake*, når man spiller Monk. Thelonious Monk er ubarmhjertig, man er gennemskuet og klædt af til skindet på et splitsekund.

Derfor er det også risikabelt som her, hvor pianisten Eric Reed prøver at give hans kompositioner en ny drejning, et anderledes *groove*. I de fleste tilfælde sker der en banalisering af den oprindelige musik, f.eks. når man som her funker *Rhythm-a-Ning* op, laver tango / bolero i *Monk's Mood*, gør *'Round Midnight* til en slags soulballade, broderer den klassisk stramme *Evidence* til ukendelighed eller latiniserer *Green Chimneys* med en modal ostinat i soloen. Jeg sidder i hvert fald tilbage og tænker: Hvad skal det gøre godt for? Er der tale om en form for åndelig armod, manglende empati eller blot et ønske om at lave endnu et *spil-og-smid-væk* projekt til kuratorerne på sommerens jazzfestivaler? Og det er ikke, fordi der spilles dårligt. Men projektet er lige så absurd, som hvis Oscar Petersons trio fortolkede *The Thelonious Monk Song Book*. Og så er jeg grundig træt af at høre på pianister, som tror, at man kan spille Monk ved at spille skæve intervaller, underlige løb og kantede figurer uden tilsyneladende at have reflekteret over, hvilken stor kompositorisk og rytmisk begavelse han var.

Når man skal beskæftige sig med Monk, hvorfor så ikke hellere prøve at skrive noget musik i hans ånd i stedet for at lave mere eller mindre fortænkte, dumsmarte arrangementer af hans kompositioner? Reeds egen *Monk Beurrr Rouge* giver en antydning af, hvor fint dette kunne have været. Nu er det endt med, i ordets oprindelige betydning, *The Baddest Monk*.

Ole Matthiessen

Savant. Etienne Charles (tp), Seamus Blake (ts), ER (p), Matt Clohesy (b), Henry Cole (d), José James (voc). NYC 2011.

REIMANN – CAMPAGNOL – PATITUCCI TRIO FEAT. MIKE STERN, CHRIS MINH DOKY, BOB MINTZER, TOMAS FRANCK OG MORTEN GRØNVAD
IN THIS TOGETHER

Lidt tvetydige signaler udsendes med dette udvekslingsprojekt mellem danske og amerikanske frontfigurer på fusionsscenen: Albummet lanceres som en trio-udgivelse m. gæster, men faktisk medvirker Tomas Franck på alle numre og udvider derved trio'en til en ellers ganske velfungerende kvartet med *special guest star*, John Patitucci som omdrejningspunktet.

Al musikken er skrevet af projektets ankermand, pianisten Poul Reimann, som i samarbejde med den alsidige og trommeslager, svensk fødte Niclas Campagnol, har formået at tiltrække Patitucci til denne *joint venture*, som desuden på albummets

afsluttende titelnummer er udvidet betydeligt med en flødeskumsrand af topnavne, deriblandt Mike Stern og Bob Mintzer.

Rent musikalsk demonstreres gedigent *groove*-orienteret spil, og Reimann får da også vist en alsidighed som komponist, der særligt høres på albummets to længste numre: *Travellin'* og *Flying Away*.

Projektet har sikkert været til stor gensidig glæde og inspiration for de medvirkende, men at invitere en række fremtrædende musikere i studiet blot for at lade dem bidrage til et slutnummer, virker unægtelig en smule søgt, og man kan ikke undlade at få den tanke, at Reimann-Campagnol her er ude i et ærinde, der handler om at udbasunere i deres netværk: "Se og hør, hvem vi har spillet sammen med." Men det virker nærmest irriterende at lydbilledet, efter godt tre kvarters spilletid, pludseligt forandres så markant. Man når lige at blive interesseret før pladen er slut! Nej, lad Stern og Mintzer vende tilbage, når man har lyst og mulighed for at indspille en hel plade med uændret besætning. "*In this together?*" ... "*Well, I guess only half the way!*"

Brian Petro

Calibrated. Poul Reimann (p, key). Niclas Campagnol (d, perc), John Patitucci (b), Tomas Franck (s), Mike Stern (g), Chris Minh Doky (b), Bob Mintzer (s), Morten Grønvad (vib), Tira Skamby (perc), Keld Ipsen (tb). Kbh. 2012.

DUKE ROBILLARD JAZZ TRIO

WOBBLE WALKIN'

Snart 65-årige Duke Robillard synes altid at have gjort præcis, hvad han havde lyst til, rent musikalsk i hvert fald. Spillet funk, rock, (urban) blues, jazz, rockabilly, startet bands, forladt eller opløst dem, når han blev træt af dem. Altså ikke helt en mand for fastholdere, ikke helt, i hvert fald, for det meste af hans virksomhed ligger trods alt indenfor området *roots music*. I dette tilfælde er vi ret utvetydigt i jazzland med hovedvægten på velkendte *standards*, hvor hans gedigne, opdaterede swingstil med strejf af både Charlie Christian, Herb Ellis og Barney Kessel kommer godt sin ret, om end han måske nok kunne have begrænset sit solospil lidt. Nogle steder vinder entusiasmen over idérigdommen. Hans faste folk, Brad Hallen og Mark Teixeira, gør hvad de skal, OK, men førstnævnte får altså vel meget bom-bom-bom solospil, lidt som bassisterne ved Monks koncerter i 1960'erne.

Alt i alt er det guitarspil, der virker ganske upåfaldende og almindeligt, men der er faktisk masser af fine detaljer og finurligheder i det. Og der er en egen sindig tilbagelænethed over hele projektet. Det kan jeg ikke rigtig stå for.

Thorbjørn Sjøgren

Blue Duchess. DR (g), Brad Hallen (b), Mark Teixeira (d). USA 2011.

Sommers Skæve Side

Som Charles Baudelaire ville have udtrykt, man tager ophold i mangfoldigheden. Det gælder ikke mindst med den i New York bosiddende nordmand **Eivind Opsviks** 4. opus under overskriften OVERSEAS. En serie plader hvor han dristigt og fordomsfrit leger med forskellige genrer på kryds og tværs. Progressiv rock, klassisk, ambient og elektronisk

musik tilsat jazzmusikerens iboende lyst til opdagelse. På OVERSEAS 4 er der tale om eksperimentel cinematisk musik, som han selv kalder den. Et slags *soundtrack* til et kammerespil med parykker. Det understreges ikke mindst af Jacob Sacks' brug af harpsichord, der bringer musikken tilbage til 1700-tallets barok, og så alligevel ikke for årstalsstemplet 2012 er så tydeligt. Der er historiske punktnedslag med titler som *1786* og *Robbers and Fairground Folk*, en frase Opsvik har hentet i en bog om revolutionernes tid. Musikken er generelt båret af et fedt *drive*, monumental i sin rigdom af idéer og *flow*. Man hører tydeligt at musikerne har haft tid over en række plader til at blive fortrolige med Opsviks koncept. Man frydes over trommespilleren Kenny Wollesens virtuositet og Tony Malabys vilde sax. Begynd her og hør så også de tre foregående Overseas-plader.

Der er masser i grøde i norsk musik på begge sider af Atlanten. Vokal-ekvilibristen **Tone Åse** forener sammen med **Thomas Strønen** stemme og trommer med elektroniske bearbejdningsudtryk til noget nærmest montageagtigt, der strækker sig fra techno over partiturmusik til folkløse med et stænk af østlige krydderi. Det knager og knitrer i sproget, der fremføres både med et sejt *drive* og en tysthed, der vækker mindelser om landsmanden Sidsel Endresen, og sine steder Laurie Anderson.

Tone Åse er en tredjedel af gruppen **Bol**, der derudover omfatter Ståle Storløkken og Tor Haugerud. Sammen med gæsterne Snah fra Motorpsycho og Westerhus fra bl.a. Nils Petter Molværs gruppe, er udtrykket her langt mere sangorienteret. Pladen begynder helt gospelagtig for så langsomt at folder sig ud som rock med et stænk af nordisk folketone, ikke mindst understreget af de computer-genererede *fejer*. Lyrikken er engelske oversættelser af de norske forfattere Rolf Jacobsen og Olav H. Hauge og ikke mindst af den avantgardistiske amerikanske poet E. E. Cummings. Et sympatisk møde med nutidig musik og poesi.

Med den norske trio **Cakewalk** er der helt andre boller på suppen. Vi får en god halv times spanking af myldrende lyde og energier. Og man overgiver sig med det samme til en musik, hvor man finder godbidder af visualiserende syrerock, der har fået Tony Williams' Lifetime til morgenmand tilsat Sun Ra-space keyboard. Kort og godt, fedt!

Rundrejsen i norsk musik slutter i denne omgang med guitaristen **Håkon Storms** solodebut. Hans plade er en rundrejse i sig selv. Han betjener sig af syv guitartyper med hver deres udtryk til at understrege de enkelte numres særlige karakter. Der er numre med brasiliansk islæt, evergreen-agtige ballader og improviserede stykker, samt italiensk barok. Overvejende akustisk og ganske virtuost.

Svenske Isabel Sörling vandt i 2010 Young Nordic Jazz Comet-konkurrence med gruppen **Isabel Sörling Farvel**. Jazz er vist kun en af ingredienserne i denne gryderet af musik, der bevæger sig fra det tyste og sarte til det hidsige og knoglede. Sörlings sangforedrag går fra det fint ciselerede med ord til Diamanda Galas-agtig indestængte skrig. Melodierne er tungt mejslede i kontrast til de mere fragmentariske forløb. Fra den elegiske *Punktum* til de rock-assimilerede klimakssøgende *Leta* og *Dissolving*, ligesom de klassiske skalaer infuseres i sidstnævnte som i en rondo.

Mark Hanslip er en engelsk saxofonist fra Loop Collective og sammen med den spanske trommeslager **Javier Carmona** lægger de sig godt i slipstrømmen af andre

lignende konstellationer, Coltrane / Rashied Ali, Paul Flaherty / Chris Corsano, for nu at nævne nogle markante med et langt tidsspand imellem sig. Den tørre saxlyd og de levende trommer klæder hinanden godt og man bliver vidne til et ganske medrivende *flow* med melodisk fokus. Det levende virtuose flyder som en livlig flod i det spirende forår.

Den engelske trio **Partikel** får overvejende sit repertoire skrevet af Duncan Eagles. En saxofonist hvis talent mest karakterfuld udfolder sig på sopranen. Og her er tale om trio jazz med et *touch* af *world*, som ikke mindst trommeslageren Eric Ford markerer med sit blandede tromme og perkussionspil, sådan lidt med en skelen til Andrew Cyrille. Musikken er eklektisk og energisk. Lyrisme med håndkantsslag.

Det er svært ikke at blive mindet om amerikanske John Fahey og de andre guitarister omkring selskabet Takoma, når man hører engelske Dan Messoro folde sig ud i sin debut med kvartetten **Indigo Kid**. Samme måde at skifte mellem primitivisme og avantgarde i en musik der er tæt og intim, melodisk, let og swingende. Det er uhyre velspillet, hvilket også omfatter saxofonisten Iain Ballamy, som også har produceret, og det velkørende tandem Tim Harries og Gethin Jones.

Rubrikbestyreren har mange gange været stærkt underholdt af den italienske spasmager **Enzo Rocco** og det er altid med en vis forventning at en ny plade bliver sat på fra denne globetrotter. Rammerne er denne gang også i orden med de argentinske venner Rodrigo Dominiguez og Hernán Mandelman, som han fejrer ti-års jubilæum med. De to argentinerne hører til i hjemlandets jazzelite. Det er spøjst, at høre saxen igennem elektronikken udfolder sig som et accordion, at der bliver parafraseret i lind strøm, at den grovkornede humor får plads, at saxen lyder som et skrydende æsel. Men som Roccas åndsbroder Eugene Chadbourne også via en stor udgivelsesfrekvens kan lyde som en gentagelse af sig selv en gang i mellem, så kan Rocco. Og det er desværre en af de plader. Han lyder lidt træt og uoplagt og så er der ikke overensstemmelse mellem form og indhold.

Husker en vens udtalelse for mange år siden om at Sun Ras musik lød som en sæk kartofler, der hårdhændet blev smidt ned ad en trappe. Erindringen rinder mig i, når jeg hører **Heliocentric Counterblasts** udgave af Sun Ras *Galactic Voyage*. Trommeslageren lyder som om at han har fået overbalance ud over en trappe. Helt i Sun Ras ånd om musik, der balancerer mellem det jordnære og det intergalaktiske. Ellers er den tyske oktet næsten for ærbødige i dens hyldest til Sun Ra. Men det virker alligevel dragende fordi de også forstår at indkapsle mystikken i hans univers, både i fortolkninger og i kompositionerne af egen tilvirkning. Det gælder også for det afsluttende Gershwin-nummer *S'Wonderful*, der indkredser Sun Ras hang til at fortolke *evergreens*.

Det amerikanske ord punk betyder rod og det er snarere i den betydning end som genre, man skal forstå gruppenavnet **Jazz Punks** debut. Konceptet er følgende: man tager en jazzmelodi og en rockditto og blander dem, eller man tager gamle jazznumre og punker dem op. Udover de herlige titler er der kommet dynamisk og sprælsk musik ud af løjterne. *I Can See Miles*, blander således The Who's *I Can See For Miles* med Miles Davis' *No Blues*. *Led Gillespie* er et sammenkog af Dizzy Gillespies *A Night in Tunesia* og Led Zeppelins *Misty Mountain Hop*. *Creep Train* er et miks af Ellingtons *Take the A train*

og Radioheads to numre *Paranoid Android* og *Creep*. Og Sonny Rollins *Oleo* har fået et spark bagi og blevet til *Foleo*. Det lyder fjollet, men det fungerer, fordi kvintetten spiller med overskud og overblik, og ikke mindst humor og med mangel på andægtig højtidelighed. Selvom de to hjemmesnedkererede kompositioner fungerer med tyngde.

Den Brooklyn-baserede trommeslager **Devin Gray** debutterer ganske overbevisende med denne kvartet, som samler fire stærke instrumentalister og musikalske personligheder. Og det er blevet til en vedkommende og velfungerende rundbordssamtale, hvor Eskelin, Ballou og Formanek sammen med den alt andet en påtrængende Devin Gray maler med den brede pensel. Det gælder især hyldesten til den store amerikanske tonemaler Charles Ives *Prospect Park after Dark*, der sproglig parafraserer Ives' *Central Park in Dark*. Prospect Park ligger i Grays, Brooklyn.

Det er meditativt søgende og ekspressivt. Musikken er generelt abstrakt og kringlet. Livlig, spændt og dramatisk. Man sidder med en sitrende fornemmelse undervejs.

Den amerikanske klarinettist og komponist **Aaron Novik** har skabt et mesterværk med SECRETS OF SECRETS. Han har sat sig for at fortolke / sætte musik til Rabbi Eleazer Rokeachs bog af samme navn. En bog skrevet på baggrund af nedslagtningen af rabbiens kone og tre døtre i Worms i 1196 begået af gennemrejsende korsriddere på vej til Jerusalem. Bogens mystik føjer sig ind i den kabbalistiske tradition og for at forstå den, var Novik nød til at lære sig hebræisk. Bogen, og musikken falder i fem dele, såkaldte *secrets*, *KhoisdI*, *Terkish*, *Hora*, *Doina* og *Bulgar*. På historiens baggrund er det ikke underligt at musikken er martrende Weltschmerz, og i sin dommedagsdramatik jødisk i sit sprog. Novik har givet god plads til at solisterne folder sig ud. Fred Frith får med sine lange snerrende guitarkaskader god plads, ligesom Friths venner fra sit band Cosa Brava, Carla Kihlstedt og Matthias Bossi, begge en del af Sleetime Gorilla Museum. Man kunne kalde musikken for kabbalistisk avant-metal-jazz med ashkenazi-danse-rytmer. Og så er vi tilbage til Baudelaire igen og vores ophold i mangfoldigheden.

Allan Sommer

Eivind Opsvik: OVERSEAS IV. Loyal Label. EO (b), Kenny Wollesen (d, vib, perc), Jacob Sacks (key), Tony Malaby (s), Brandon Seabrook (g / mand).

Tone Åse / Thomas Strønen: VOXPHERIA. Gigafon. TÅ (voc, electr), TS (d, electr).

Bol / Westerhus / Snah: NUMB, NUMBER. Gigafon. Tone Åse (voc, electr), Ståle Storløkken (key), Tor Haugerud (d) Hans Magnus "Snah" Ryan (g, voc), Stian Westerhus (g, voc).

Cakewalk: WIRED. Hubro. Øystein Skar (synth), Stephan Meidell (g / b), Ivar Loe Bjørnstad (d).

Håkon Storm: ZINOBER. NorCD. HS (g).

Isabel Sörling: ISABEL SÖRLING FARVEL. Unit. IS (voc), Kim Aksnes (tp), Otis Sandsjö (ts), Henrik Magnusson (p), Alfred Lorinius (b), Carl-Johan Groth (d).

Mark Hanslip / Javier Carmona: DOSADOS. Babel. MH (ts), JC (d, perc).

Partikel: Cohesion. Whirlwind. Duncan Eagles (ts / ss), Max Luthert (b), Eric Ford (d).

Indigo Kid: INDIGO KID. Babel. Dan Messori (g), Iain Ballamy (ts), Tim Harries (b), Gethin Jones (d).

Enzo Rocco: SPAGHETTI JAZZ. CDBaby. ER (g), Rodrigo Dominguez (ts / ss), Hernán Madelman (d).

Heliocentric Counterblast: A TRIBUTE TO SUN RA. Enja Yellowbird. Nikolaus Neuser (tp), Kathrin Lemke (as), Dirk Steglich (ts / fl), Gerhard Gschlössl (tb), Andreas Dormann (bs), Uri Gincel (p, key), David Hagen (b), Philipp Bernhardt (d).

Jazz Punks: SMASHUPS. Foam @ the Mouth Records. Sal Polcino (g), Hugh Elliott (dm), Robby Elfman (s), Danny Kastner (p), Michael Polcino (b).

Devin Gray: DIRIGO RATAPLAN. Skirl. DG (d), Ellery Eskelin (ts), Dave Ballou (tp), Michael Formanek (b).

Aaron Novik: SECRETS OF SECRETS. Tzadik. AN (cl, perc, progr), Matthias Bossi (d), Cornelius Boots (b-cl), Carla Kihlstedt (vln), Willie Winant (perc), Fred Frith (g) + Ben Goldberg (cl), Lisa Mezzacappa (b), Aaron Kierbek (dumbek), The Real Vocal String Quartet, Jazz Mafia Horns.

ESPERANZA SPALDING

RADIO MUSIC SOCIETY

Som hun sidder der på coveret, ovenpå en ghettoblaster med sin store afrohår under pladetitlen RADIO MUSIC SOCIETY, bliver vi godt sporet ind på cd'en. Sangerinden og bassisten Esperanza Spalding vender vore ører mod den amerikanske soul-arv. Specielt den del, der er blevet spillet i radioen, hvor både r&b og jazz er lige så vigtige elementer. Et patchwork af former og farver, lyde og rytmer, funk og *grooves*, stjernegæster og almindelige gæster, nye og gamle numre.

En times radio på en sort amerikansk radiostation i følge Esperanza Spalding. Hun har på tidligere album kredset om brasiliansk musik og på det forrige album var det kammermusikken.

Spalding går direkte i kødet på en stilart, der løbende er blevet udviklet siden 1950erne. Fokus er mest på den sorte musik der strømmede ud af højttalerne i 70erne og 80erne, hvor der stilistisk var højt til loftet. Hun viser det fint med de eneste to cover-numre på pladen. *I Can't Help It* af Stevie Wonder fra Michael Jacksons 1979-album OFF THE WALL og Wayne Shorter's *Endangered Species* fra 1985.

Sidstnævnte har Spalding sat tekst til. På *I Can't Help It* gæster Joe Lovano på tenorsax, hvor han ikke falder i den store vilde Brecker-gryde som nummeret ellers lægger op til. Nej, han er Lovano og det kan høres. Det er en af pladens helt store forcer. Spalding henter uhæmmet inspiration alle steder fra og lader sig ikke låse af konventioner. Hun har et befriende friskt tag på den jazzede soul.

Esperanza Spalding både synger og spiller bas og assisteres af mange forskellige musikere. Trommeslageren Terri Lyne Carrington og pianisten Leo Genovese leverer forbilledlig backup. Desuden bruger Spalding 13-mands blæsergruppen American Music Program, der på *Hold On Me* gør fortidens bigband-swing levende.

Et af kendetegnene for den sorte soul førhen var den politiske bevidsthed. Det får Esperanza Spalding også med på *Black Gold*, med fokus på sort stolthed og historisk bevidsthed. Et fantastisk nummer, der med *grooves*, orgel og blæser-*riffs* kunne være et

hit i 1975, men så sandelig også i 2012.

Et afvekslende stærkt album, der måske kan nå ud over jazzens cirkler.

Niels Overgård.

Heads Up / Concord/Universal. ES (voc, b), Leo Genovese (key), Terri Lyne Carrington (d), Darren Barrett (tp), Daniel Blake (ts), Jeff Galindo (tb), Lionel Loueke (g, voc), Jack deJohnette, Billy Hart (d), Gretchen Parlato (voc), Joe Lovano (ts) etc. NY 2011.

AKI TAKASE

NEW BLUES

Den japanske pianist Aki Takase, som har boet i Berlin de sidste 25 år, har en forkærlighed for at fortolke andre mestre. Hun har bearbejdet Ellington, Monk, Dophy og Ornette Coleman. Ikke mindst har hun taget kærligt fat på de gamle W. C. Handy og Fats Waller. Og det i et samarbejde med en rimelig fast gruppe af musikere. Nils Wogram, Rudi Mahall og Paul Lovens er gennemgående figurer, mens guitaristerne Fred Frith og Eugene Chadbourne har lagt deres lod i henholdsvis Handys og Wallers skål. Og som det måske fremgår af de involverede navne er der langt fra tale om anakronisme. Der ses med helt friske øjne på de muligheder som original-kompositionerne giver og som de giver af gods til nye numre skrevet af Takase. Det er livligt og festligt, spillet med et fantastisk overskud.

Man noterer sig Mahalls behandling af basklarinetten, som var det en saxofon og en Lovens, som spiller helt metrisk. Takase evner at trænge ind i bluesens inderste kammer, det traurige og sørgmodige. Også Chadbourne skal fremhæves med sin sædvanlige fanden-i-voldskhed og den måde han agerer Fats Waller på, autentisk og morsomt. Takases ægte mand Alex von Schlippenbach dukker op på den afsluttende døde mands blues af Jelly Roll Morton, ikke med sit klaver, men på trompet!

Allan Sommer

Enja Yellowbird. AT (p), Eugene Chadbourne (voc, g / bj), Rudi Mahall (b-cl), Nils Wogram (tb), Paul Lovens (d) + Alex von Schlippenbach (tp). München 2011.

GABRIEL VICÉNS

POINT IN TIME

Den puertoricanske guitarist Gabriel Vicéns fik et *scholarship* til uddannelse på Berklee i USA. Han valgte i stedet at gå på det lokale konservatorium i Puerto Rico. Her blev han færdiguddannet i 2010. Han havde under studierne bl.a. fået undervisning af bassisten Eddie Gómez og saxofonisten David Sánchez. Efterfølgende fik han dem begge til at medvirke på dette selvudgivne debut-album. Gómez spiller bas på fem af pladens 12 numre mens Matt Clohesy tager sig af resten. Sánchez medvirker på to numre. De andre musikere er også fra Puerto Rico. Det er også hér, at Vicéns primært har gjort det på *live*-scenen.

Musikken er velspillet og placerer sig pænt i slipstrømmen på de sidste ti års jazz. Stilistisk placerer Gabriel Vicéns sig noget anonymt et sted i nærheden af Kurt Rosenwinkel.

Han har komponeret alle pladens numre, der er åbne og med plads til de enkelte musikere. Har man lyttet meget til den nye amerikanske jazz, der er kommet siden sen-1990'erne, er man godt sporet ind.

Niels Overgård

Gabriel Vicéns. GV (g), Jonathan Suazo (as), Eduardo Zayas (p), Matt Clohesy (b), Vladimir Coronel (d), David Sánchez (ts), Eddie Gómez (b), Puerto Rico 2011.

JENS WENDELBOE BIG BAND

FRESH HEAT

Født i København i 1956, men vokset op i Oslo og nu bosiddende i Connecticut. Hans *credentials* er imponerende: I 80'erne med Radiostorbandet samt assistent i NRKs Symfoniorkester, spiller, skriver, underviser, leder, både hér og der. Har såmænd også været *musical director* for disko-divaen Donna Summer. Og i seks år har han desuden været med Blood, Sweat and Tears. Men hvad får han så ud af fuld bigbandbesætning med bl.a. de gamle ringræve Bob Millikan, Vinnie Cutro og George Flynn?

En hel del, faktisk. Arrangørgælden til Thad Jones, Brookmeyer og McNeely kan han ikke løbe fra, forsøger heller ikke.

Deb Lyons' sang i *Joy Spring* og *My Funny Valentine* er OK, men falder ligesom lidt udenfor, for alt det øvrige – Swallows *Falling Grace*, Joe Hendersons *Black Narcissus* med en Quincy Jones-agtig brug af mundharmonika og fire stykker af ham selv – er båret af en energi, der nogle steder går lige til grænsen for det brutale, knivskarpt ansporet af Lee Finkelsteins smældende præcise trommespil.

Detaljer? Ja, f.eks. det unisone, uakkompagnerede basunstræk i *What A Trip*, to soli af Bob Millikan i samme nummer, og så måden, blæserne nærmest svøber sig om sangen i *Joy Spring* efter den fuga-agtige indledning.

Ret overdådigt. Ikke mindst hvis man er vild med store orkestre, der trykker den AF.

Thorbjørn Sjøgren

ROSA. Arr. og dirigent: Jens Wendelboe. NYC 2008

KATHARINA WEBER – BARRY GUY – BALTS NILL

GAMES AND IMPROVISATIONS

Man hører straks at hun er klassisk skoleret pianist, men det står også snart klart at dette ikke er nogen hindring for hende som improviserende musiker i en frit fraserende stil i nutidsjazzens sprog. Katharina Weber er schweizer med store solistpriser i bagagen og spilleerfaring med jazzens europæiske elite. Hun har tidligere på mærket Intakt udgivet en soloplate samt medvirket på en session under Fred Friths navn.

Denne gang er hun i triosamspil med landsmanden, perkussionisten Balts Nill og bassisten Barry Guy. Også disse færdes frit og ubesværet i både nutidig kompositionsmusik og fri impro-jazz, og er således fuldt relevante for pladens koncept.

Weber har med forkærlighed udvalgt et antal ultrakorte (17-70 sekunder) klaverstykker fra den ungarske komponist György Kurtágs samling JÁLÉKOK (i.e. GAMES), der intenderer, så at sige, at indlejre det store i sin essens eller tale stort med småt. Disse

krystallinske stykker præsenterer Weber helt spids-subtilt på klaveret, hvorpå trioen improviserende slipper essensen ud – som bølgevirkninger, når en sten kastes i vandet, som Weber forklarer.

Hvis dette lyder lidt fortænkt, er det omtalens skyld – ikke musikkens. Åbner man roligt sindet er den slet og ret en sansefuld oplevelse. Den korteste *Palm Stroke* kan tages som skoleeksempel på metoden. Og blandt de ypperste eksempler finder jeg *Thus It Happened*. Her folder musikken sig langsomt ud med bølgende impulser, der samler sig til en metrisk drevet, kollektivt, men lyttende, improvisation. Og desuden *Play With Infinity*, hvor tynde staccato-impulser samles til en slags *euro-free-form-boogie* for underskovens myldrende kryb.

At musikken i sin intention lykkes så godt, beror ikke mindst på at alle tre musikere er ekstremt nuancerede instrumentalister. Guy er en velkendt sådan. Nill tryllebinder med sin legende lette perkussion, og selvsagt vigtigst er Katharina Weber en pianistisk mester, som med sin uovertrufne plasticitet i anslaget kan vælge den enkelte tones farve og med sin udsøgte timing kan styre musikkens hele åndedræt.

Barry Guy har i samspil og via sit pladeselskab atter bragt centraleuropæiske, improviserende musikere af ypperste klasse frem til vores kendskab og uforstillede fryd.

Bjarne Søltøft

INTAKT CD. KW (p), BG (b), BN (perc). Schweiz 2011.

MARTIN ZAULICH

TIME IN SPACE

Debutanten Martin Zaulichs værk er en slags elektronisk suite skabt i samarbejde med billedkunstneren Bonnie Lykke Olander Poulsen. Billederne er vedlagt i en pamflet og udtrykker et stærkt koloristisk univers på grænsen til det surreale med fokus på smukke storbarmede kvinder. På den måde fungerer musikken som en slags lydsymfoni som afspejlinger til *artwork*. Musikken – der primært er genereret elektronisk, men også indeholder segmenter af guitar – er præget af udstrakte toner tilsat *clicks* og *glitch* og et vist rytmisk *flow* og fungerer ganske narrativt til billederne.

Allan Sommer

Gateway. MZ (key, g). Danmark 2011.